

המכללה האקדמית נתניה
תשע"ד, סימסטר א'
מרצה: ד"ר עמיחי קרנר
עוזר הוראה: עו"ד דוד צורי
מבחן בקורס משפט וכלכלה – מועד א'
יום א, 26 בינואר 2014, בשעה 16:00

הנחיות כלליות

1. הזמן המוקצב לפתרון הבחינה הנו שלוש שעות.
2. אסור להשתמש בכל חומר עזר.
3. במבחן שלוש שאלות. משקלה של כל שאלה מצוין בראשה.
4. אם קיימת אי בהירות כלשהי, יש לציין מהן ההנחות אשר הונחו לשם הפתרון.
5. בצד כל שאלה מצוין היקף המענה המרבי המותר לה. אין לחרוג מן המכסה שנקבעה. הציון בגין התשובה ייקבע רק על פי הדברים הכלולים במסגרת המכסה.

בהצלחה

שאלה מספר 1: [45 נקודות]**היקף מרבי של התשובה: שני עמודים**

לאחרונה עלה לכותרות בישראל הנושא של תיירות מרפא והסדרתה. בין השאר עלתה השאלה אם צריך להקצות משאבים שפותחו בישראל לטיפול באורחים מבחוץ, על חשבון האפשרות לטפל באוכלוסייה המקומית. רוב תיירות המרפא מגיעה לישראל בגלל שיקולים תקציביים. במדינות המוצא קשה להם להשיג רפואה באיכות טובה באותם מחירים.

לאור זה משרד הבריאות שוקל מספר פעולות:

1. הטלת מס על כל חולה שמטופל בישראל שאינו שייך למערכת הבריאות בישראל.
  2. להגביל את כמות החולים מחו"ל שיגיעו לטיפול בישראל. (בענין זה יש מאבק בין משרד האוצר למשרד הבריאות שכן משרד האוצר מעוניין שכמה שיותר חולים יגיעו לישראל לאור הכסף הזר שנכנס כתוצאה מתיירות המרפא ומשרד הבריאות דואג לציבור הישראלי)
  3. להקצות לכל בית חולים בארץ מכסה של מיטות לתיירות מרפא, שתהווה אחוז מסוים מכלל המיטות בהם בית החולים מספק שירותיו לציבור.
- דון בכל אחת מהאפשרויות על פי עקרונות הגישה הכלכלית. יש לפרט מהן ההנחות הערכיות והאמפיריות בהם תלוי הדבר.

שאלה מספר 2: [40 נקודות]**היקף מרבי של התשובה: עמוד וחצי**

לאחרונה פורסם בעיתון כלכליסט מחקר לפיו ניתן לייצר גלולה שתהפוך אותנו למוסריים יותר (להלן "גלולת מוסר").

פרופ' גלן כהן, ממרכז פייר-פלוס למדיניות רפואית-משפטית וביו-אתיקה באוניברסיטת הרווארד מאמין שאין כל מניעה ליטול גלולה כזאת. ההסבר שלו לכך הוא: "כבר היום אנו משפיעים על בני אדם באמצעות חינוך, שבחלקו הוא חובה. המטרה של חינוך היא לשנות את הערכים של האנשים הנחשפים אליו, אם מותר לנו לעשות זאת כך, כדי לייצר אזרחים טובים יותר, מדוע נשלול צורות אחרות של השפעה?"

מנגד, לא כולם מסכימים לעניין. יש הרואים את ההשפעה של הגלולה כשונה מחינוך. קודם כל כי הם לא בטוחים שחינוך הוא עד כדי כך אפקטיבי, אז בשונה מגלולה הוא לא כל כך מדאיג אותם. שנית, הם רואים בחינוך תהליך שאדם יכול להתנגד לו אם הוא מרגיש שנחשף לדבר מוטעה ואילו שלוקחים גלולה התחושה היא של אובדן חופש הבחירה.

על מנת לחסוך בשיעורי חינוך, שוקלים במשרד החינוך לבטל חלק משיעורי החינוך שמטרתם הקניית מוסר ולהחליפם במתן גולת מוסר לתלמידים, הצפויה כאמור להשיג אותה מטרה.

האם לדעתך ניתן להצדיק את הצעת משרד החינוך בהתאם לאמות המידה של הניתוח הכלכלי של המשפט?

שאלה מספר 3: [15 נקודות]

היקף מרבי של התשובה: חצי עמוד

הסבר את המושג 'הוצאות עסקה' בהקשר של התיאורמה של קואז. (יש להוסיף דוגמא על מנת להסביר את המושג)

